Oświadczenie złożone
przez senator Ewę Monikę Kaliszuk
na 65. posiedzeniu Senatu
w dniu 24 września 2026 r.

Oświadczenie skierowane do minister rodziny, pracy i polityki społecznej Agnieszki Dziemianowicz-Bąk, do wiceprezesa Rady Ministrów, ministra obrony narodowej Władysława Kosiniaka-Kamysza i do ministra spraw wewnętrznych i administracji Marcina Kierwińskiego

Szanowni Państwo Ministrowie!

Zwracają się do mnie byli żołnierze zawodowi oraz funkcjonariusze służb mundurowych, wskazując na problem dotyczący zasad pobierania świadczeń emerytalnych przez osoby, które rozpoczęły służbę przed 2 stycznia 1999 r., a po jej zakończeniu podejmowały zatrudnienie objęte powszechnym systemem ubezpieczeń społecznych i odprowadzały z tego tytułu składki. Problem ten był wielokrotnie przedmiotem wystąpień parlamentarnych, petycji oraz korespondencji prowadzonej z właściwymi organami państwa. Szczególne zaangażowanie w wyjaśnienie tej sprawy wykazywał śp. senator gen. Mirosław Różański, który zwracał się m.in. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o przedstawienie danych pozwalających określić rzeczywistą skalę tego zjawiska.

W odpowiedzi z dnia 10 lutego 2026 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych poinformował, że według danych pozostających w jego dyspozycji ubezpieczeniom społecznym oraz emerytalnemu i rentowym podlegało ok. 217 tysięcy emerytów służb mundurowych urodzonych przed 1 stycznia 1981 r., posiadających kapitał emerytalny. Mniej więcej 88 tysięcy tych osób osiągnęło powszechny wiek emerytalny.

ZUS wskazał ponadto, że kapitał emerytalny zewidencjonowany na kontach i subkontach tej grupy wynosi ponad 32 miliardy zł, z czego blisko 14 miliardów zł stanowią środki zewidencjonowane na rzecz osób, które osiągnęły już powszechny wiek emerytalny.

Jednocześnie z odpowiedzi udzielanych na wcześniejsze wystąpienia parlamentarne wynika, że Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Obrony Narodowej oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji prowadziły prace dotyczące zmiany reguł zbiegu emerytury z systemu zaopatrzeniowego służb mundurowych oraz emerytury z powszechnego systemu emerytalnego.

Sprawa pozostaje aktualna. W dniu 4 sierpnia 2026 r. senacka Komisja Petycji rozpatrywała petycję dotyczącą umożliwienia żołnierzom zawodowym i funkcjonariuszom, którzy rozpoczęli służbę przed 1999 r., jednoczesnego pobierania emerytury cywilnej i mundurowej. Komisja postanowiła nie podejmować dalszych prac nad petycją w związku z informacją, że właściwe ministerstwa prowadzą wspólne prace nad projektem ustawy mającym rozwiązać tę kwestię.

W tej sytuacji, mając również na uwadze kierowane do mnie wystąpienia obywateli, zwracam się o przedstawienie aktualnej i możliwie konkretnej informacji dotyczącej prowadzonych prac.

Proszę w szczególności o odpowiedzi na następujące pytania.

1. Na jakim etapie znajdują się obecnie prace nad projektem ustawy dotyczącym zasad zbiegu emerytur mundurowych i emerytur z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych?

2. Jakie rozwiązanie legislacyjne jest obecnie rozważane w odniesieniu do żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy, którzy rozpoczęli służbę przed 2 stycznia 1999 r., a następnie podlegali ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia lub innej działalności?

3. Czy został już przygotowany projekt konkretnych przepisów, a jeżeli tak, to który resort odpowiada za jego opracowanie i prowadzenie dalszego procesu legislacyjnego?

4. Czy dokonano oceny skutków finansowych proponowanego rozwiązania? Jeżeli tak, to jaka jest szacowana liczba osób, które zostałyby nim objęte, oraz jaki byłby przewidywany roczny koszt dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa?

5. Czy minister finansów przedstawił stanowisko dotyczące finansowania proponowanych zmian?

6. Czy planowane jest wpisanie projektu do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów? Jeżeli tak, to w jakim terminie?

7. Kiedy, według obecnego harmonogramu prac, projekt ustawy może zostać przyjęty przez Radę Ministrów i skierowany do Sejmu?

8. Czy przy przygotowywaniu projektu analizowany jest sposób uwzględnienia składek emerytalnych faktycznie odprowadzonych przez byłych żołnierzy i funkcjonariuszy po zakończeniu służby, w szczególności w przypadkach wieloletniego zatrudnienia w systemie powszechnym?

Uważam, że po latach dyskusji, kolejnych wystąpieniach parlamentarnych oraz zgromadzeniu przez administrację publiczną danych pozwalających określić skalę problemu osoby zainteresowane mają prawo otrzymać jasną informację nie tylko o prowadzonych analizach, lecz także o kierunku proponowanych zmian i przewidywanym terminie ich przedstawienia. Jest to szczególnie istotne dla osób, które po zakończeniu wieloletniej służby przez kolejne lata pozostawały aktywne zawodowo i odprowadzały składki do powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych.

Proszę zatem o przedstawienie aktualnego stanu prac oraz realnego harmonogramu dalszych działań legislacyjnych.

Ewa Monika Kaliszuk
senator RP